

І. Кісліцина,

аспірант кафедри організації судових та правоохоронних органів
 Національного університету «Одеська юридична академія»

**ПРО ПОНЯТТЯ ТА ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ
 ІНСТИТУТУ УКЛАДАННЯ УГОД ПРО ВИЗНАННЯ
 ВИНУВАТОСТІ У СВІТОВІЙ Й ВІТЧИЗНЯНІЙ НАУЦІ
 ТА ЮРИДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ**

У правових системах багатьох країн вже давно діє такий особливий інститут кримінального процесуального законодавства, як угода про визнання винуватості. У вітчизняному законодавстві з прийняттям у 2012 році чинного Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) теж передбачена можливість укладання угоди про визнання винуватості між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим.

Дослідження окремих аспектів угод про визнання вини здійснювали такі вчені, як В. Бояров, М. Браун, Н. Дубовик, Ю. Дьомін, М. Кельбієв, В. Кравчук, С. Крушинський, В. Махов, Д. Ньюман, Л. Петрухин, П. Прилуцький, П. Пушкар, Т. Садова, Т. Сарсенбаєв, Г. Серєда, Л. Удалова та інші. Усі ці науковці висувають цікаві, але іноді протилежні точки зору; також більшість досліджень інституту угод про визнання винуватості зроблена в межах кримінального процесуального права, а ролі прокурора приділено замало уваги. У зв'язку із цим дослідження поняття та сутності інституту угод про визнання винуватості в історичному та порівняльно-правовому аспекті є досить актуальним.

Метою статті є дослідження основних підходів до розуміння угод про визнання вини а також аналіз досвіду з укладання цих угод у різних країнах у різні історичні періоди.

На жаль, наразі ще немає законодавчого визначення поняття «угода про визнання винуватості». Проте науковці висувають різні точки зору із цього приводу. Так, Ю. Дьомін визначає угоду про визнання винуватості як досягнутий у процесі домовленостей між стороною обвинувачення та стороною захисту компроміс на взаємовигідних умовах щодо вирішення кримінально-правового конфлікту [1, с. 12]. П. Пушкар зауважує, що угода про визнання вини – це юридична домовленість сторін захисту та

обвинувачення щодо вирішення кримінальної справи на взаємовигідних умовах – визнання обвинуваченим/підсудним своєї вини в обмін на м'якшу міру покарання, ніж та, що визначена законом за злочин, у вчиненні якого його обвинувачено [2, с. 4]. Проте, на наш погляд, це визначення має певні недоліки та є дещо застарілим у зв'язку з прийняттям нового КПК України в 2012 році.

В. Бояров у свою чергу угоду про визнання винуватості розглядає як погодження підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, з одного боку, та державного обвинувача – з іншого, у результаті чого обвинувачення за умов і обставин, визначених законом, в обмін на визнання підсудним своєї вини у вчиненні злочину та його згоду на спрощення процедури провадження справи в суді гарантує підсудному скорочення розміру покарання [3, с. 193].

Г. Власова вказує, що угода про визнання винуватості – це такий процес досягнення угоди в кримінальному процесі, коли прокурор пропонує підозрюваному (обвинуваченому) визнати свою провину у вчиненні злочину або у вчиненні менш тяжкого злочину за умови, що вирок буде пом'якшений [4, с. 455]. Л. Удалова та І. Паризький, розглядаючи угоду про визнання винуватості через призму кримінального процесуального компромісу на досудовому слідстві, розуміють цю угоду як процес, під час якого обвинувачений (підсудний) і обвинувач у кримінальному провадженні розробляють взаємоприйнятне рішення, що підлягає затвердженню судом [5, с. 37].

Американський юрист Д. Ньюман пропонує таке визначення: угода про визнання винуватості – це заява, отримана в результаті переговорів між прокурором та захисником обвинуваченого, у процесі якої обвинувачений визнає себе винним в обмін на зниження тяжкості обвинувачення, обіцянку поблажливості під час призначення

покарання чи яку-небудь іншу поступку в бік пом'якшення від використання повної, максимальної влади суду під час осудження та призначення покарання [6, с. 60]. Російський науковець В. Махов схиляється до думки, що угода про визнання винуватості – це система взаємних поступок, завдяки яким обвинувачення та захист доходять згоди про вирішення справи, включаючи пункти звинувачення, за якими обвинувачений визнає себе винним [7, с. 57].

На думку В. Кравчука, угода про визнання вини – це договір із державою, зміст якого полягає в тому, що обвинувачений визнає себе винним у менш тяжкому злочині, відмовляється від суду присяжних, від інших процесуальних прав та отримує менше покарання, уникаючи судового розгляду в повному обсязі та за більш тяжким обвинуваченням, згідно з яким йому загрожує можливість присудження суворішого покарання [8, с. 116].

Отже, з урахуванням проаналізованих точок зору можна зробити висновок, що угода про визнання вини – це документ, який завершує переговорний процес між прокурором і підозрюваним або обвинуваченим, у якому обвинувачений (підозрюваний) визнає себе винним у вчиненні злочину, а прокурор у свою чергу пред'являє йому звинувачення в злочині меншої тяжкості, порівняно з вказаним в обвинувальному акті, або вимагає менш суворого покарання. Як свідчить статистика, велика кількість справ у зарубіжних країнах вирішується за результатами укладання угод між обвинуваченим та стороною обвинувачення: у США – до 95%, у Франції – близько 15%, у Росії – 20%, у Грузії – 45% [9, с. 6].

Традиційно батьківщиною угод про визнання винуватості науковці та юристи-практики вважають США. Цей правовий інститут у США законодавчо регулюється Правилами № 11 (п. Е) Федеральних правил кримінального процесу в окружних судах США [10]. Там ця угода розглядається як контракт, який може бути укладено після виконання спеціальної, встановленої законом процедури, як в письмовій, так і в усній формі.

У США прокурор є центральною фігурою в управлінні кримінальним судочинством, він приймає найбільш важливі рішення щодо його провадження, у тому числі про укладання угоди про визнання вини. Як зазначають науковці, прокурори в США мають багато різноманітних важелів, щоб змусити обвинувачуваного укласти угоду: велика диференціація покарання; обвинувачення особи у вчиненні злочину

без належних доказів (прокурорська тактика ведення переговорів); необмежена можливість зняття обвинувачення, яке недостатньо підтвержене доказами, на більш пізніх етапах кримінального переслідування [8, с. 116].

У правовій системі США угоди про визнання вини є досить укоріненою практикою, яка широко використовується упродовж більш як 150 років. Ще в 1839 році частка засуджень у кримінальних справах внаслідок заяв про визнання вини дорівнювала 22%; через тридцять років її число досягло 70%. У 1920 році відсоток всіх кримінальних справ, вирішених за допомогою заяв про визнання вини, досяг вже 88. З 46 тисяч вироків, винесених федеральними судами в 1990 році, 39 тисяч, тобто 84% були винесені в результаті укладення угоди про визнання провини [11, с. 169].

Як справедливо відмічає Ю. Дьомін, спочатку угоди про визнання винуватості існували як правозастосовний інститут. Поступово їх було офіційно визнано й на законодавчому рівні, і суддями. Зокрема, у 1968–1970 роках Верховний Суд США в низці своїх рішень у конкретних справах визнав конституційність практики «угод про визнання себе винним», фактично остаточно їх легалізувавши [1, с. 12]. У 1975 році процедура укладення угоди між прокурором і обвинуваченим була схвалена Верховним Судом США як така, що не суперечить конституційним ознаками правосуддя. В основі «угод про визнання вини» лежить перекваліфікація обвинувачення в бік менш суворого складу злочину, а також проводиться пом'якшення відповідальності за вчинене в межах угоди про ступінь вини й можливості відшкодувати збиток. Це досягається шляхом визначення більш м'якого покарання, ніж передбачено за скоєне; зміною форми співучасті; зміною стадії злочину; вилученням окремих пунктів обвинувачення; вилученням посилянь на наявність обтяжуючих вину обставин [12, с. 131].

Довгий час існування в доктрині та судовій практиці інституту угоди про визнання вини дозволяє детально побачити позитивні та негативні моменти, пов'язані з укладанням цих угод, перед тим, як широко втілювати їх в українську судову систему. Однак було б невірно думати, що усі представники органів правосуддя та прокуратури США цілком і повністю ратують за угоду про визнання вини. Залежно від штату прокурори забороняють своїм підлеглим укладати угоди про визнання в справах конкретного складу злочину або брати участь у них взагалі. Так, у штаті Аляска та в деяких інших штатах генеральні проку-

рори віддали розпорядження підлеглим не застосовувати цей інститут після 15 серпня 1975 року. Через п'ять років після цієї заборони федеральна статистика відзначала збільшення кількості розглянутих судами справ на 30%. Більш про права жертв 1982 року вимагає офіційного укладання угод за участю судді [13, с. 198]. Як зазначають науковці, у штатах, де угоди про визнання вини існують, судовий розгляд проходять лише близько 10% справ. Т. Садова вважає, що таким чином у 90% справ, що залишаються, обвинувачені з тих чи інших причин відмовляються від своїх прав і конституційних гарантій, визнають себе винними поза процедурою судового розгляду [14, с. 147]. Проте, на наш погляд, із цієї позицією не можна погодитись, адже обвинувачений, укладаючи угоду про визнання вини, реалізує свої процесуальні права. Більш того, погоджуючись на пропозицію прокурора, він отримує багато переваг, у тому числі більш м'яке покарання за скоєний злочин.

Суперечливе ставлення деяких науковців та робітників судової та правоохоронної систем до угод про визнання вини в США, на нашу думку, викликане недоліками, які існують під час укладання угод про визнання вини в США. На наш погляд, по-перше, недоліком є невизначене коло складів злочинів, за яких можливе укладання цієї угоди. По-друге, недоліком угоди про визнання вини є те, що велика частина злочинів може бути нерозглянутою, покарання за їх скоєння може бути не призначено й ніхто не буде нести відповідальності за цей злочин. По-третє, на жаль, у законодавстві США не визначені межі поблажливості під час винесення вироку. При цьому в деяких випадках угода про визнання вини може спонукати обвинувачів до незаконних дій і зловживань. Крім того, захисник може мати певні стимули спонукати підзахисного до укладення угоди про визнання вини, навіть якщо вона суперечить інтересам самого клієнта.

Однак ці недоліки є умовними, і, на нашу думку, інститут угоди про визнання вини в США має все ж більше позитивних моментів, особливо для прокурорів, які є стороною обвинувачення. Головна мета цієї угоди в американському кримінальному процесі в тому, щоб уникнути проведення громіздкого судового розгляду дебатів сторін перед судом присяжних. Для державного обвинувача важливо, що завдяки угоді про визнання вини він досягає основної мети кримінального судочинства – розкриття злочину, викриття винного й винесення судового вироку в справі.

Варто погодитись із К. Рібаковим, який зазначає, що інститут угоди про визнання вини в США визнаний не тільки найважливішою частиною кримінального процесу, але й бажаною. Це призводить до швидкого й багато в чому остаточного рішення в більшості кримінальних справ; дозволяє уникнути негативного впливу вимушеного неробства в період утримання під вартою до суду осіб, яким відмовлено у звільненні з-під варти до суду; сприяє зміцненню захисту громадськості від обвинувачених, які схильні до продовження злочинної діяльності навіть у період звільнення з-під варти до суду [15, с. 24].

Угоди про визнання вини тривалий час існують не тільки в США, але й у країнах континентального права, зокрема в Німеччині, Франції, Іспанії, Італії та інших.

Певні види угод завжди були в німецькому кримінальному процесі. Вони стосувались окремих стадій провадження та окремих етапів. Щодо нещодавно розроблених угод, то йдеться про такі, що мають на меті закінчення провадження в справі без повного судового розгляду. Таких основних видів угод нині три. На початковій стадії розслідування часто відбувається домовленість між прокурором і захисником, а іноді й суддею, про те, щоб обвинувачення не було пред'явлено, а провадження в справі було завершено виплатою штрафу обвинуваченим. Крім того, на початковій стадії провадження захисник та прокурор можуть домовитись про відмову від судового слідства й видання суддею наказу про сплату штрафу, обвинувачений про цьому має погодитись сплатити зазначену в наказі суму штрафу. Наступний вид угоди полягає в тому, що обвинувачений визнає свою вину й за це отримує винагороду у вигляді пом'якшення покарання [16, с. 179].

Історичний аналіз інституту укладання угод про визнання вини в Німеччині показує, що практика укладання цих угод існує з 70-х років ХХ ст. Спочатку угоди поширювались тільки на злочини невеликої тяжкості. З кінця 70-х років з'явилась можливість укладати угоди щодо господарських, економічних злочинів та злочинів проти довкілля. У подальшому інститут угод поширився й на більш тяжкі злочини, зокрема вбивства та корисливо-насильницькі злочини. Інститут угод про визнання вини в Німеччині під час свого становлення зазнав значної критики, особливо з боку науковців. Вони наголошували, що така практика не відповідає нормам законодавства, а також порушує принцип законності, обов'язок судді щодо встановлення істини, безпосередності й гласності судочинства.

Зараз угода про визнання вини в Німеччині може реалізуватися в таких формах:

а) прокурор може звільнити обвинуваченого від кримінальної відповідальності за злочин невеликої тяжкості, якщо усунена заподіяна шкода й громадський інтерес не вимагає подальшого кримінального переслідування;

б) угода здійснюється в кримінальному процесуальному порядку, полягає в підготовці прокурором документа, у якому міститься обвинувачення особи у вчиненні злочину й визначається покарання за нього. За цією формою угода про визнання вини покарання може включати лише штрафні санкції, позбавлення волі на строк до одного року, обмеження спеціального права (наприклад, права керування автомобілем) і конфіскацію прибутків, одержаних у результаті вчинення злочину. Прокурор має отримати дозвіл від судді, щоб документ набув юридичної сили, після чого він передається обвинувачуваному, який протягом 14 днів приймає пропозицію прокурора або віддає перевагу судовому розгляду своєї справи на загальних підставах;

в) угода про визнання вини втілюється шляхом ведення переговорів між прокурором та обвинуваченим (і його захисником). Така форма угоди, на відміну від попередніх, не заміняє суд. Проте перевага для прокурора полягає у тому, що визнання вини може скоротити тривалість судового розгляду, а перевага для обвинуваченого – у тому, що прокурор може висунути обвинувачення в менш тяжкому злочині, а також подальшому застосуванні більш м'якого покарання [17, с. 35–38].

Необхідно зазначити, що в судочинстві деяких європейських держав мають місце прискорені (скорочені, особливі) порядки провадження, що містять елементи інституту угод про визнання вини. Наприклад, в Іспанії таке провадження відоме під назвою «конформідад», в Італії – «паттаджаменто», у Франції – «термінове доставлення до суду». В обмін на визнання обвинуваченим вини у вчиненні злочину в законодавстві цих країн передбачено обмеження розміру покарання: не більше 1/3 (в Італії) [18, с. 240].

Деякі науковці, зокрема І. Петрухін, взагалі не відносять зазначені скорочені порядки до угод про визнання вини [19, с. 37]. Проте більш виваженою є позиція інших науковців, серед яких С. Крушинський, який наголошує, що там, де є хоч якісь поступки (у тому числі зменшення на рівні законодавства розміру покарання), в обмін на повне визнання вини у вчинен-

ні злочину можна говорити про угоду про визнання вини [20, с. 241].

У Франції прокурор має широкі повноваження під час укладання угоди про визнання вини, що дає можливість уникнути переважання судової системи. Оскільки прокурор у Франції є посадовою особою судової влади, то головним обов'язком прокуратури є швидке визначення справедливого обвинувачення й представлення його перед судом. Це положення закріплено у французькому кримінальному процесуальному кодексі й надає прокурору можливості не порушувати кримінальну справу навіть за наявності доказів, достатніх для доведення вини обвинувачуваного. Внаслідок цього у Франції, як і в США, більшість фактів про вчинення злочинів, зареєстрованих у прокуратурі, не закінчується судовим розглядом. За різними оцінками від 50% до 80% таких фактів, доведених до відома прокурорів, вирішуються на стадії провадження [17, с. 30–31].

Процес укладання угоди про визнання вини у Франції має свої особливості. Процедура визнання вини може застосовуватися для кримінальних проступків, за які передбачено покарання у вигляді штрафу або позбавлення волі на термін не більше 5 років, а також тяжких злочинів, вчинених із необережності. Обвинуваченому надається можливість укласти угоду про визнання вини або відмовитися від цієї процедури протягом 10 днів. Порядок укладання угоди передбачає дві основні умови: обов'язкове ведення протоколу переговорів та обов'язкова участь захисника. Після досягнення згоди відбувається скорочена судова процедура, яка містить 2 стадії: 1) заслухання обвинувачуваного суддею; 2) управління кримінальним обвинуваченням (фактично це судовий контроль укладеної угоди). На відміну від Німеччини, суддя не схвалює угоду, яка була укладена між прокурором і обвинуваченим, а затверджує покарання. Саме таким чином покарання набирає юридичної сили [8, с. 118].

Цікавим є досвід сусідніх держав щодо впровадження у своє законодавство угоди про визнання винуватості. Різноманітні форми угод про визнання вини використовуються й у деяких країнах СНД. Так, Кримінальний процесуальний кодекс Республіки Молдова містить окрему главу під назвою «Провадження по угоді про визнання вини» (ст. ст. 504–509). Угода про визнання вини визначається як операція між державним обвинувачем і обвинуваченим або, залежно від обставин, підсудним, який дав згоду визнати свою вину в обмін на скорочення покарання [20].

Російські законодавці застосували до питання щодо визнання підсудним своєї вини особливий підхід. Це питання розглядається в окремому розділі Кримінального процесуального кодексу Російської Федерації – розділі Х, глави 40 «Особливий порядок прийняття судового рішення під час погодження обвинуваченого з пред'явленням йому обвинуваченням». Фактично російські законодавці відмовились від застосування загальнозживаного в інших країнах терміна «визнання підсудним своєї вини», замінивши його на формулювання «погодження обвинуваченого з пред'явленням йому обвинуваченням», хоча зміст не змінився [21, с. 130].

Згідно зі ст. 314 КПК Російської Федерації обвинувачений має право (за наявності згоди на це державного чи приватного обвинувача й потерпілого) заявити, що він погоджується з пред'явленням йому обвинуваченням, і клопотати про постановлення вироку без проведення судового розгляду в кримінальних справах про злочини, покарання за які передбачено в КПК РФ й не перевищує десяти років позбавлення волі. У такому випадку суд має право постановити вирок без проведення судового розгляду в загальному порядку, але з дотриманням таких вимог: 1) обвинувачений усвідомлює характер і наслідки заявленого ним клопотання; 2) клопотання було заявлено добровільно й після консультації із захисником. Якщо ж суд установить, що ці дві умови не були дотримані, то він приймає рішення про проведення судового розгляду в загальному порядку [22, с. 130]. Якщо суддя дійде висновку, що обвинувачення, з яким погодився підсудний, підтверджується доказами, зібраними в кримінальній справі, то він постановляє обвинувальний вирок і признає підсудному покарання, яке не може перевищувати 2/3 максимального строку чи розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого за вчинений злочин. Ще однією «пільгою» за повне визнання своєї вини є звільнення підсудного від сплати судових витрат.

Якщо аналізувати історичний розвиток інституту укладання угод про визнання винуватості в нашій країні, то можна побачити декілька цікавих фактів. Як зазначає П. Прилуцький, у КПК СРСР 1960 р. не було чіткого нормативного закріплення інституту угоди про визнання винуватості, хоча на практиці *de facto* він широко застосовувався. Передумовами для застосування цього інституту в кримінальному процесі є з'явлення зізнанням, щире каяття або об'єктивне сприяння розкриттю злочину (ст. 66 Кримінального кодексу України) і тягне призначення більш м'якого пока-

рання, ніж передбачено законом (ст. 69 Кримінального кодексу України), або звільнення від кримінальної відповідальності (ст. 45 Кримінального кодексу України, ст. 72 КПК України). У тих випадках, коли підсудний визнає себе винним під час судового слідства (ч. 3 ст. 299 КПК України), це призводить до спрощеного розгляду справи (ст. 301–1 КПК України), що у свою чергу сприяє економії процесуального часу, державних коштів та більш лояльному ставленню суддів до обвинуваченого під час призначення покарання. Однак усі переговори, які відбуваються між стороною захисту та обвинуваченням з приводу визнання вини підсудним, мали неформальний характер, знаходяться поза регламентацією процесуального закону, а тому не містили будь-яких гарантій щодо прав їх учасників та дотримання взятих сторонами зобов'язань [21, с. 132]. Інститут угод про визнання вини тільки почав втілюватись у нашу сучасну систему судочинства, але має великі перспективи стати таким популярним, як і в США.

Можна зробити висновок, що під час укладання угоди про визнання винуватості прокурор у більшості країн займає центральну роль, порівняно з органами, які здійснюють досудове розслідування з певного кримінального провадження. Органи досудового розслідування при цьому звільняються від необхідності пошуку додаткових доказів, які б підтверджували вину підозрюваного, а суд звільняється від обов'язку ґрунтовного дослідження великої кількості доказів, що доводять вину особи, тим самим скорочується тривалість судового процесу. Прокурор виходить на передній план, адже від нього залежить, чи буде досягнуто угоду з підозрюваним (обвинуваченим). На державного обвинувача покладається велика відповідальність ретельно дослідити всі обставини справи, які необхідно врахувати під час укладання цієї угоди (відповідно до ст. 470 КПК України). Зарубіжний досвід стосовно ролі прокурора під час укладання угоди про визнання винуватості є цікавим і важливим, проте під час його застосування слід враховувати національну специфіку.

Ключові слова: угода, прокурор, підозрюваний, обвинувачений, угода про визнання вини.

Стаття присвячена проблемі участі прокурора під час укладення угоди про визнання вини в зарубіжних країнах у різні періоди історії. Аналізується визначення поняття «угода про визнання вини».

Стаття посвячена проблемі участі прокурора при заключенні угоди про визнання вини в зарубіжних країнах в різні періоди історії. Аналізується визначення поняття «угода про визнання вини».

The article deals with the prosecutor's participation at the conclusion of the plea bargain in foreign countries in different periods of history. Analyzed the definition of "plea bargain".

Література

1. Дьомін Ю. Інститут угод у кримінальному провадженні: важливі аспекти правозастосування / Ю. Дьомін // Вісник Національної академії прокуратури України. Проблеми сьогодення: теорія, практика, життя академії. – 2013. – № 4. – С. 11–19.
2. Пушкар П. Угода про визнання вини у сучасному кримінальному процесі: порівняльно-правове дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / П. Пушкар ; Академія адвокатури України. – К., 2005. – 12 с.
3. Бояров В. Питання застосування угоди про визнання вини в кримінальному судочинстві / В. Бояров // Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. статей. Серія «Юридичні науки». – Запоріжжя, 2005. – № 1. – С. 193–195.
4. Власова Г. Деякі проблемні аспекти укладання угоди між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості / Г. Власова // Правове життя сучасної України : матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (16–17 травня 2013 р.). – Одеса, 2013. – Т. 2. – С. 453–455.
5. Удалова Л. Застосування компромісів при вирішенні конфліктів під час досудового розслідування : [навч. посіб.] / Л. Удалова, І. Паризький. – К. : Видавничий дім «Скіф», 2012. – 184 с.
6. Donald J. Conviction: The Determination of Guilt or Innocence Without Trial / J. Donald. – N.Y. : Little Brown, 1966.
7. Махов В. Юристи США о «сделке о признании вины» / В. Махов // Следователь. – 2003. – № 4. – С. 57–63.
8. Кравчук В. Угода про визнання вини як засіб підвищення ефективності діяльності прокуратури у сфері кримінального процесу (іноземний досвід та пропозиції для України) / В. Кравчук // Вісник Національної академії прокуратури України. Проблеми сьогодення: теорія, практика, життя академії. – 2011. – № 1. – С. 115–120.
9. Середа Г. Особливості угоди про визнання винуватості в кримінальному провадженні / Г. Середа // Вісник Національної академії прокуратури України. Проблеми сьогодення: теорія, практика, життя академії. – 2012. – № 2. – С. 5–9.

10. «Federal Criminal Code and Rules» Federal Rules of Criminal Procedure (amendment received to January 6, 1997), West Group, St. Paul, Minn, 1997.

11. Курдова А. Защитник обвиняемого в уголовном процессе США (досудебная стадия) : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / А. Курдова. – М., 1998. – 215 с.

12. Кельбиев М. Сравнительно-правовой анализ американской сделки о признании вини и особого порядка судебного разбирательства российского уголовного судопроизводства / М. Кельбиев // Вестник Российского университета дружбы народов. Серия «Юридические науки». – 2010. – № 4. С. 130–136.

13. Braun M. English – Russian Dictionary of American Criminal Law / M. Braun, G. Clothier. – Greenwood Press, 1998. – 350 p.

14. Садова Т. Угода про визнання вини – американський досвід і перспективи запровадження в Україні / Т. Садова // Підприємництво, господарство і право. – 2011. – № 2. – С. 147–149.

15. Рыбалов К. Особый порядок судебного разбирательства в Российской Федерации и проблемы его реализации / К. Рыбалов. – М. : Юрлитинформ, 2004. – 152 с.

16. Пушкар П. Угода про визнання вини в кримінальному процесі Федеративної Республіки Німеччина / П. Пушкар // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Серія «Юридичні науки». – 1958. – 2004. – № 56–59. – С. 179–181.

17. Ma Y. Prosecutorial discretion and plea bargaining in the United States, France, Germany and Italy: a comparative perspective / Y. Ma // International Criminal Justice Review. – 2002. – Vol. 12. – P. 22–52.

18. Крушинський С. Угода про визнання вини: світовий досвід та перспективи запровадження в Україні / С. Крушинський // Університетські наукові записки. Серія «Право. Економіка. Управління». – 2002. – Вип. 4. – С. 238–245.

19. Петрухин Л. Сделки о признании вини чужды российскому менталитету / И. Петрухин // Российская юстиция. – 2001. – № 5. – С. 35–37.

20. Уголовно-процессуальный кодекс Республики Молдова от 14.03.2003 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.legislation.org/ru/documents/action/popup/id/14163/preview>.

21. Прилуцький П. Угода про визнання винуватості в кримінальному провадженні: новела процесуального законодавства України / П. Прилуцький // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2013. – № 4. – С. 128–135.

22. Уголовно-процессуальный кодекс Российской Федерации от 18.12.2001 г. № 241–242 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://base.garant.ru>.

